

A **Nyolcágú kereszt** a Magyar Máltai Szeretetszolgálat kéthetente jelentkező magazinműsora a Mária Rádióban, amiben máltai munkatársak beszélnek az általuk végzett szolgálatról. Lapunkban a rádióban elhangzott beszélgetések szövegei olvashatók szerkesztett formában.

Megjelent: 2021 márciusában

Nyolcágú kereszt

Nem dőlünk hátra, és nem várjuk mások segítségét

Dr. Békási Sándor koronavírus elleni oltást ad be a Batthyányi téri központban

Érczfalvi
András
Kovács
Bence

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat a járvány kezdete óta segíti az állami egészségügyi szerveket a koronavírus elleni küzdelemben. A máltai egészségügyi szolgálat jelenéről és a járvány idején vállalt feladatokról Nagy Ferenc, az egészségügyi szolgálat vezetője és Dr. Békási Sándor, a Batthyány téri Egészségügyi Centrum főorvosa beszélt a Nyolcágú keresztben.

Érczfalvi András: Menjünk vissza egy évet az időben. Akkor kezdett alakulni az egészségügyi csoport, ami tulajdonképpen a Máltai Szeretetszolgálaton belül vagy azon kívül jött létre.

Nagy Ferenc: Így van, egyébként érdekes most egy évet visszamenni. Szerintem nagyon sokszor hangzik el az a mondat, hogy ezt nem gondoltuk volna a Máltai Szeretetszolgálatnál, hogy ilyen lesz ez az évünk. Nagyjából két-két és fél éve fogalmazódott

meg az az elképzelés, hogy nagyon sok területen van egészségügyi szolgáltatásunk, és ezeket próbáljuk egy csoportba rendezni. Elsősorban azért, mert így sokkal inkább átlátható, menedzselhető, és hogyha hosszú távú stratégiai szempontból nézzük, akkor mégiscsak egy kiemelt területről van szó, ami biztos, hogy meg fogja határozni sok mindenkinek, és a Máltai Szeretetszolgálatnak is a következő pár évét. Épp a vuhani járvány megjelenésével egy időben

született egy elnökségi határozat, hogy ezt az informális tevékenységet a Szeretetszolgálat 2020 év elején elkezd formálissá szervezni. De erre már aztán konkrétan nem maradt idő, hogy a klasszikusan vett feladatokat így ebben a csoportban valósítsuk meg, mert akkorra megérkezett a koronavírus hazánkba is. Az elhatározás az volt, hogy az egészségügyi szolgáltatásokat részben központosítsuk, és egy csoportba, egy egészségügyi kft-be szervezzük át...

– ...és még inkább profizzionálissá tegyék, ugye? Ez is cél volt.

– Igen. Ez az átszervezés az egészségügyi ellátást nem érinti, mert az orvosaink, az ápolóink, a mentőtisztjeink ugyanúgy fognak dolgozni, és ugyanúgy dolgoztak 2019-ben is mint 2021-ben, ez sokkal inkább a menedzsmentet, az egységesítést, az átláthatóságot jelenti.

Folytatás a 3. és a 4. oldalon

Jobb körülmények között tudunk segíteni

Amikor egy ember krízishelyzetbe kerül, fontos, hogy nyugodt körülményeket biztosítsunk neki.

2. oldal

A felesleges beutalásokat elkerültük

Fokozottan oda kellett figyelni a betegeink mentális állapotára. A depresszív érzéseket segítő beszélgetésekkel és odafordulással oldottuk.

4. oldal

Gyászolhat-e a násznép?

Az Evangélium biztosít bennünket afelől, hogy Isten esztelenül szereti az embert. Illik tehát hozzánk a vidám bűnbánat.

5. oldal

A mi eszköztárunk az információ

Komolyan kell foglalkoznunk azzal, hogy akik most meggyóttak, ne szoruljanak ki anyagi okok miatt a társadalomból.

6. oldal

Úgy és annyian, ahogy épp voltak

Vannak helyek, ahonnan az ember nem tud úgy eljönni, ahogyan odaérkezett.

7. oldal

Műhelyiskola máltai módra

MÁSODIK ESÉLYT AD A RÉSZSZAKMA

A hagyományos szakképzésben lemorzsolódó fiataloknak ad második esélyt a Máltai Szeretetszolgálat Iskola Alapítványa és az Innovációs és Technológiai Minisztérium közös műhelyiskola programja. A Gyöngyösön és Tiszaburán zajló gyakorlati oktatást a Szeretetszolgálat szakoktatói végzik. Mentorok segítik a tanulókat, hogy szociális hátrányaikat leküzdhessék, és sikeresen tehessenek vizsgát pincér és szakács segédként, illetve lakástextilkészítőként és famegmunkálóként. A pilot program első féléve lezárult, a tapasztalatairól kérdeztük az Iskola Alapítvány ügyvezető igazgatóját, Thaisz Miklóst.

Érczfalvi András: A fogtatástól egészen a foglalkoztatásig kísérik a kis településeken élőket, a módszer lényege, hogy nincs vége az iskolával való együttműködésnek, nincs vége az odafigyelésnek. A műhelyiskola program valami hasonló okból fogant.

Thaisz Miklós: 2020 ősze óta, az új szakképzési törvény alapján, az Innovációs és Technológiai Minisztérium támogatása mellett van egy új típusú képzési forma a szakképzésben, amely azt célozza, hogy a már középiskolából lemorzsolódott, kimaradt 16 év fölötti fiatalok szá-

mára második esélyt adjon, hogy visszakerüljenek az oktatási rendszerbe, de nem úgy, mint korábban, ahol kudarcot vallottak. A műhelyiskolában kifejezetten gyakorlat-orientált, mester-inas viszony jellegű, rövid és rugalmas oktatási keretek között szerezhetnek egy úgynevezett részszerkezt. Ami azt jelenti, hogy például szakács nem lehet valaki ebben a műhelyiskolai rendszerben, de szakács segéd, az lehet. Varrónő nem lehet, de lakástextil készítő lehet. Ez nagyon jó lehetőség.

Folytatás a 5. oldalon

SAKÁCSOK GYAKORLATI ÓRÁJA A SZERETETSZOLGÁLAT KÁROLY RÓBERT KÖZÉPISKOLÁJÁBAN GYÖNGYÖSÖN (2019)

Jobb körülmények között tudjunk segíteni

Veszprémben a hajléktalan emberek ellátásáért a Magyar Máltai Szeretetszolgálat felel. Ennek egyik központi helyszíne a Befogadás Háza, ahol ugyanabban az épületben éjjeli menedékhely, átmeneti szálló, hajléktalan otthon, és 24 órás Egészségügyi Centrum is működik. A helyszínen nagyszabású felújítás zajlik, két európai uniós pályázatnak köszönhetően 195 millió forintot tudnak erre fordítani. Az őszig tartó átalakítás után intézményesebb formát kap az épület. A részletekről Szaller Péter, a Szeretetszolgálat szakmai koordinátora beszél.

Radványi Benedek

Radványi Benedek: Mit jelent pontosan, hogy intézményesebb formát kap az épület?

Szaller Péter: Ez gyakorlatban azt jelenti, hogy az épület a Szeretetszolgálat működtetését megelőzően már önkormányzati intézményként is a hajléktalan emberek ellátását szolgálta, de mivel azt megelőzően MÁV vasutas szállóként működött, csak részben tudtuk megfelelően használni a hajléktalanok segítésére. A terek tagolása elég körülményes megközelítést tesz lehetővé, illetve, ami a legnagyobb nehézségünk volt mindig is, hogy az emeletre csak lépcsőn lehet felmenni, és az egyik legfontosabb célja is az volt ennek a beruházásnak, hogy a lifttel az emeleti szintet meg tudjuk közelíteni.

– Láttam egyébként madártávlatból készült fényképeket is, nagyon látványosak, úgy néz ki, mintha egy komplett emeletet húznának fel az épületre.

– Erről is van szó, az éjjeli menedékhely, illetve az átmeneti szálló – erre

a két intézményre nyertük a két pályázatot – teljesen megújul. Jelentős hozzáépítés történik két szinten, illetve az épület hátsó részén egy teljes emeleti rész kerül kialakításra. Nő az intézmény alapterülete, illetve a lakosztobák, közösségi helyiségek, fürdő helyiségek átláthatóbb tagolásban fognak az épületben helyet kapni.

– És ha jól értem, a liftre pedig azért van szükség, mert vannak olyanok, akik ennek hiányában nem is tudják megközelíteni a menedékhelyet.

– Az éjjeli menedékhely, illetve az átmeneti szálló a hajléktalan ellátásban nagyon fontos feladatot tölt be. Általában a hajléktalan ember, amikor hozzánk fordul segítségért, vagy az utcai szolgálatunkkal először találkozik kint a közterületen, vagy bármilyen módon felveszi velünk a kapcsolatot, akkor általában ezek az egységek azok, ahol először helyet kap. Amikor egy ember belekerül ebbe az élettani krízishelyzetbe, hogy hajléktalanná válik, nagyon fontos, hogy nyugodt helyet tudjunk neki adni. Sokszor a hajléktalan ember, aki hozzánk fordul, idős, mozgásában korlátozottabb. A jelenlegi állapot szerint csak eme-

KÖZEL 200 MILLIÓ FORINTBÓL LIFTELT ÉS EGY ÚJ EMELETTEL BŐVÜL A BEFOGADÁS HÁZA

leti szinten egy vagy két lépcsőfordulóval tud bejutni a lakosztobába. A lift beépítésével viszont könnyebb lesz a bejutás.

– És mindeközben az ellátás zavartalanul működik?

– Ez a legnehezebb feladatunk, főleg, hogy a koronavírus okozta helyzet a mindennapi működésünket még jobban felborította. Nagyon fontos volt, hogy a vírushelyzetben, illetve a veszélyhelyzeti időben az intézményeinket, illetve a munkaterületet el tudjuk teljesen különíteni egymástól, a kontaktszámokat minden-

képp csökkentjük. Jelenleg is folyik a munka. Külön bejár van az éjjeli menedékhelynek, a hajléktalanok otthonának, az átmeneti szállásnak, és teljesen külön bejárton keresztül mozognak az építkezésen a munkások.

– Azért járhatott némi fejfájással mindezt kiölni és aztán megvalósítani.

– Voltak olyan időszakok a vírus miatt, sajnos, amikor már a pályázatoknak a megvalósítása is időnként megkérdőjeleződött, de ahogy kialakult ez a veszélyhelyzetre való

felkészült állapot, elkezdődhetek a munkálatok, már azt látjuk, hogy mennyivel jobban, mennyivel hatékonyabban tudunk majd segíteni a hozzánk fordulóknak.

– És ha jól olvastam, akkor októberre elkészülhet minden, ezáltal a következő krízis időszakban már zavartalanul működhet az ellátás.

– Ez a legfontosabb cél, hogy a követő Máltai Szeretetszolgálat elnökségében voltak olyanok, akik felismerték, hogy ez egy nagy felelősség. A Szeretetszolgálat általában jó abban, hogy nagyon gyorsan, hatékonyan tud krízishelyzetben beavatkozni, megvalósítani, odalépni. Tehát, amikor én éledelemtől megkaptam ezt a feladatot és átbeszéltük az ügyvezető alelnökkel, hogy bele kell vágni, délután elkezdtem telefonálni, és másnapra közel 20 önkéntesből lehetett válogatni, akik segítettek nekünk, és el tudtuk kezdeni. A kezdő csapatban olyan munkatársak és önkéntesek voltak, akik nagyon sok területen dolgoztak már a Szeretetszolgálatnál.

Közösség ajándékba

A Nyolcágú kereszt egy állandó hallgatójának és a kórházlátogató önkénteseknek köszönhetően tizenöt elemes kisládát adtak át a műsor szerkesztői karácsony előtt a Miklós utcai Hajléktalanellátó Központban az ünnepeket egyedül töltő embereknek. Az adományozók hosszú évtizedek óta ezekkel a kis rádiókkal csempésznek örömet a kórházban lévő magányos emberek mindennapjaiba, az a tizenöt kisládát pedig hajléktalan embereknek fog társaságot nyújtani. „Egy hónapja, hogy meghalt a fiam, ő volt az utolsó hozzátartozóm. 2012 óta vagyok hajléktalan, egy éve kerültem ide a Miklós utcába. Fáradhatatlanul segítenek a szociális munkások, és az ilyen apróságokból érezni, hogy igazán gondoskodnak rólunk. Mert nem csak vitamint kaptam ajándékba, amire vágytam, hanem ezt a rádiót is, amit bekapcsolhatok, ha nagyon egyedül érzem magam.” – mondta a rádiót kézbe véve Kovács Károlyné, a Miklós utcai szálló lakója.

FELHÍVÁS – Ha Ön is szeretne megajándékozni egy hajléktalan embert egy elemes rádióval, kérjük, juttassa el az új vagy jó állapotú használt készüléket a Máltai Szeretetszolgálat központjába (1125 Budapest, Szarvas Gábor út 58-60.). További részletekért írjon emailt a radio@maltai.hu címre.

Nem dőlünk hátra, és nem várjuk mások segítségét

Folytatás az 1. oldalról

Azt látni kell, hogy a Máltai Szeretetszolgálat nagy országos szervezetté nőtte ki magát az elmúlt harminc évben, és ami nem szorosan az alaptevékenységhez kötődik, amit országosan végez a Szeretetszolgálat: az idősellátás, a hajléktalanellátás, a szociális munka, hanem például az egészségügy, az nem mindenhol van jelen, hanem egyelőre még csak néhány részében az országban és Budapesten, az sokkal könnyebben menedzselhető ilyen kvázi kivétel kezeléséért egy ilyen csoportban.

– Amikor beütött a járvány, akkor rájöttünk arra, hogy ha jól számoltam, akkor összesen vagy 8000 emberért felelősek, őket meg kell övni, akár az önkénteseket, akár a gondozottakat...

– A Máltai Szeretetszolgálatnak van nagyjából 50 bontakásos intézménye, ezeknek jó része hajléktalanellátással, idősellátással, fogyatékkal élők ellátásával foglalkozik, azaz a gondozottjaink nagyon nagy számban már akkor tudottan veszélyeztetett célcsoportba tartoztak, és ezen kívül, ugye, azt is tudni kell, hogy a munkatársainknak is egy jó része és az önkénteseknek egy nagyon jelentős része szintén 60 év körüli vagy 60 év feletti életkorban van. Azaz, hogy valóban nyolc-tízezer emberért vagyunk ilyen szempontból felelősek. Mi mindig arra helyeztük a hangsúlyt, hogy mindent, amit mi meg tudunk tenni, azt tegyük meg. És ez az első pillanattól látszott, hogy ez a járvány, pont annak okán, hogy ennyire gyorsan terjed a vírus, nagyon veszélyezteteti az időseket, ezért tudható volt, hogy kulcskérdés lesz a tesztelés. De a tesztelésre nem lehetett felkészülni, tehát nem volt olyan ország a világon, ahol erre ennyi idő alatt fel lehetett készülni...

– Ehhez képest önök március 16-án már teszteltek. Akkor nem sokat vacakoltak, hadd mondjam ezt így. Hamar ocsúdtek.

– Ez valóban így van. Egyébként ez egy nagyon szerencsés együtt állásnak köszönhető, tehát egyrészt a Máltai Szeretetszolgálat elnökségében voltak olyanok, akik felismerték, hogy ez egy nagy felelősség. A Szeretetszolgálat általában jó abban, hogy nagyon gyorsan, hatékonyan tud krízishelyzetben beavatkozni, megvalósítani, odalépni. Tehát, amikor én éledelemtől megkaptam ezt a feladatot és átbeszéltük az ügyvezető alelnökkel, hogy bele kell vágni, délután elkezdtem telefonálni, és másnapra közel 20 önkéntesből lehetett válogatni, akik segítettek nekünk, és el tudtuk kezdeni. A kezdő csapatban olyan munkatársak és önkéntesek voltak, akik nagyon sok területen dolgoztak már a Szeretetszolgálatnál.

– Két dolgot nem tehetünk meg: jellemzően nem dőlünk hátra és nem várjuk mások segítségét. Pont azért vagyunk és az a küldetésünk, hogy ezt másoknak adjuk meg, ez a máltai identitásunk része. Mindannyian a jó Isten kezében vagyunk, de – és ez nekem ars poétikám is – ez nem azt jelenti, hogy imádkozom és várok, hanem azt jelenti, hogy én mindent megteszek annak érdekében, hogy sikerüljön, és a többi az valóban a jó Isten kezében van. De ha én nem teszek meg mindent, nem tudok úgy a tükörbe nézni, hogy én mindent megtettem, akkor a jó Isten nem biztos, hogy segíteni fog, sőt.

– Március közepén összeszedték a csapatot, laborokkal vették fel a kapcsolatot, az OMSZ adta a címeiket, ha jól tudom, a kollégáik hához mentek...

– Az elején, alapvetően semmi más terv nem volt, mint hogy a saját gondozottjainkat, a saját munkatársakat tudjuk szűrni. Egyébként az első nagy szűrésünk, ahol közel 300 gondozottat és munkatársat kellett leszárnítani, az pont, ha jól emlékszem, március végén volt, tehát sajnos nem tudunk sokat ülni. De akkor még nem dolgoztunk az Országos Mentőszolgálattal, mert ugye, az első hullámnak nevezett időben

A SZÜRŐÁLLOMÁSON KI SEM KELL SZÁLLNI AZ AUTÓBÓL

Emellett voltak olyan stratégiai partnereink - laborokra gondolok - akiknek a révén hamar el tudtuk kezdeni a tesztelést.

– De sokan gondolhatták volna és gondolták is, hogy ez egy állami feladat.

– Persze, könnyű lett volna egyébként hátra dőlni, és mondhattuk volna...

– ...hogy majd kijön valaki, és majd a mi gondozottjainkat leszűrni.

– Két dolgot nem tehetünk meg: jellemzően nem dőlünk hátra és nem várjuk mások segítségét. Pont azért vagyunk és az a küldetésünk, hogy ezt másoknak adjuk meg, ez a máltai identitásunk része. Mindannyian a jó Isten kezében vagyunk, de – és ez nekem ars poétikám is – ez nem azt jelenti, hogy imádkozom és várok, hanem azt jelenti, hogy én mindent megteszek annak érdekében, hogy sikerüljön, és a többi az valóban a jó Isten kezében van. De ha én nem teszek meg mindent, nem tudok úgy a tükörbe nézni, hogy én mindent megtettem, akkor a jó Isten nem biztos, hogy segíteni fog, sőt.

– Március közepén összeszedték a csapatot, laborokkal vették fel a kapcsolatot, az OMSZ adta a címeiket, ha jól tudom, a kollégáik hához mentek...

– Az elején, alapvetően semmi más terv nem volt, mint hogy a saját gondozottjainkat, a saját munkatársakat tudjuk szűrni. Egyébként az első nagy szűrésünk, ahol közel 300 gondozottat és munkatársat kellett leszárnítani, az pont, ha jól emlékszem, március végén volt, tehát sajnos nem tudunk sokat ülni. De akkor még nem dolgoztunk az Országos Mentőszolgálattal, mert ugye, az első hullámnak nevezett időben

még nagyon jól kordában tartható volt, hogy gyakorlatilag olyan szűrőseket, amit a háziorvosok elrendeltek, csak az állami szervek csináltak. A nagy változást a második hullám hozta.

– Mert akkor már kiléphetek tulajdonképpen a piacra, hiszen cégek rendelkeznek önkéntes szűrőseket, nagyvállalati munkahelyeken dolgozó emberek szárait szűrjük le egy-egy adott időpontban.

– Igen. Eleve volt ilyen tervünk ezzel az egészségügyi csoporttal, pontosabban kft-vel, hogy a szabad kapacitásainkat a piacon elérhetővé tesszük. Az egyik legnagyobb erősségünk a mobilitásban van, abban, hogy hához megyünk. Nincsenek kórházaink, nincsenek rendelők, de egy csomó olyan mobil eszközzel van, amit nagyon sok helyen használunk szűrésre. Ugye, az országban elsőként csináltunk mobil tüdőszűrést, mobil laborot...

– Konténerest, ugye?

– Konténeres, autóbuzos, teherautós, most már nagyon nagy a repertóár. Belyógyászati szűrést, gyermekszemészeti szűrést csinálunk. Ebben mind az a speciális, hogy helybe viszük, akár speciális eszközzel, például nagyon speciális autóinkkal, amik gyakorlatilag rendelőként funkcionálnak. Emellett nagyon sokszor egy vagy több személyautóval vagy teherautóval megyünk és az adott helyen, kórházban, vagy önkormányzati épületben rendezünk be egy fél nap alatt egy rendelőt. Számtalan olyan szűrést csináltunk, amelyen napi 500-1000 főt le tudunk szűrni, persze egy nagy csapattal. A COVID szűrésre vissza-

– Az autós tesztelési pontunkat, ameddig szükség van rá, fenntartjuk, és készülünk arra, hogy néhány héten belül meg fog jelenni olyan mennyiségű oltóanyag a piacon, hogy az embereket el lehet kezdeni tömegesen oltani. És mi ebben is fel fogjuk ajánlani, egész pontosan már felajánlottuk a segítségünket, akár úgy, hogy az autós szűrőponton akár másik helyszíneken tudnánk lehetőséget biztosítani az oltásra. Ez egyébként nagyjából így együtt is mozog, mert én azt gondolom, hogy csökkenni fog jelentősen a tesztelési igény...

– ...viszont nőni fog az igény az oltásra...

– Igen, jelentősen nőni fog a másik. Hasonló logisztika, hasonló infrastruktúra szükséges ennek az ellátásához, emellett azért, hogy ne kelljen sokat tesztelniük, sokat kell, hogy oltsunak. Tehát az egészen biztos, hogy nincs más megoldás, csak a tömeges oltás.

– Az elmúlt egy év karrierjéről derült itt ki, hogy önök honnan hívottak el ebben a nagyon komoly szakmai munkában. Az szeretném megkérdezni, hogy ehhez megkapják a megfelelő segítséget, lehetőséget, támogatást? És itt most nem is feltétlenül csak az anyagiakra gondolok, hanem a hivatalos szervek részéről, hiszen önök nagyon komoly úrtöltenek be. Van, amire nem képes, azt gondolom, sokféle szervezettel, hogy társadalmi összefogás, szakmai

– És van már autós szűrőpontjuk is, ahol egy konténer van letéve, és az autósok jönnek.

– Igen, az pár hónapja indult el. A Határ úton, Soroksáron egy olyan pontot hoztunk létre, ami gyakorlatilag teljes egészében követi az állami protokollt, amit az Országos Mentőszolgálat csinál a Nemzeti Népegészségügyi Központtal, a mozgó, illetve a fix pontjain. Mi annyit tudunk hozzátenni, hogy szintén a partnereink segítségével felépítettünk ott egy konténerlaborot, mobillaborot, így emellett, hogy ki se kell szállni az autóból az odáérkezőknek, egy konténerben ott el tudjuk végezni a teljes vizsgálatot. Lett volna egyébként lehetőségünk az épületben, de egyrészt szeretnénk volna modellezni, hogyha nagy baj van, akkor ezt, hogy tudjuk megvalósítani bárhol, ahol esetleg nincs infrastruktúra, másrészt pedig nem szeretnénk volna az adott logisztikai központban az összes többi kollégát annak a veszélynek kitenni, hogy potenciálisan fertőző emberekkel érintkezzenek.

– Szűrés és tesztek, többféle teszt, ugye, amire most már képesek, és aztán mekkor majd előre nézni. A jövőre nézve miben gondolkoznak?

GYERMEKSEJEMÉZETI VIZSGÁLAT A MÁLTAI SZÜRŐBUSZON

A mi eszköztárunk az információ

Több mint tíz éve segít tanácsadással és ügyintézással az adósságcsoportba került családoknak, idős embereknek a Máltai Szeretetszolgálat Hítel-S csoportja. A külső szemlélő szerepéről, a szorongások kezeléséről és a járvány gazdasági következményeiről Major Gábor, a Hítel-S csoport vezetője beszélt a Nyolcágú keresztben.

Érczalvi András

Ha jól olvastam, akkor legalább 7000 családnak segítettek már a pénzügyi tudatosság fejlesztésében, abban, hogy jó pénzügyi döntéseket hozzanak vagy abban, hogy egyáltalán hozzanak pénzügyi döntéseket. Nagyon sokrétű a tevékenységük: közvetítenek, mentorálnak, segítnek....

– Ezt mindig hangsúlyozzuk, hogy a Máltai Szeretetszolgálat eladósodott családokat segítő programjának az a sajátossága, hogy pénz nem adunk, közvetlenül nem vagyunk támogatási forrás kezelője. Nem úgy közelítjük a családokat, hogy mi anyagi támogatást fogunk adni a fizetési nehézségek közepette, hanem abban tudunk segíteni, hogy azonosítsák a családok a helyzetüket, azonosítsák azt, hogy milyen lehetőségek vannak

– Kívülről, szakszerűen, érzelmentesen, az információk birtokában...

– Fontos, hogy érzelmentesen. Amikor arról gondolkodom, hogy hogyan fizessem ki a felmondott személyi kölcsönömet, amit azért vettem fel, hogy a testvérem lakásvásárlását segítsem, és a testvérem közben mégis eltűnt vagy mégse fizeti, ahogy megígérte, és mégis nekem kell, nagyon sok érzelmi történet van a szürke számok, magas kamatok és kifizetetlen számlák mögött. Ezeket mind kívülről, külső szemlélőként „könnyebben” áttekintjük, és tudunk segíteni abban, hogy egy reális képet alkossanak a családok a helyzetükről. Például albérlébe költözik egy család, mert felmondták a lakáshitel szerződést, mert, hogy jaj, mi lesz akkor, hogyha a végrehajtó pont akkor lakoltatja ki őket, amikor iskolába kell beszoktatni a gyereket vagy iskolaváltás van, vagy a gyereket az óvodába kell beszoktatni. Még senki nem mondta, hogy végrehajtás alá fog kerülni a háza, még bármiről

vagy akár méltányossági eljárás, de 2015 óta ott van a magáncsöd, aminek pont ez lenne a küldetése, hogy a korlátozottan fizetőképes háztartásoknak segítsen. És ugyan egy bonyolult vagy legalábbis sok adminisztrációval járó eljárás, de azt látjuk, hogy sokkal nagyobb szerepe lehetne a bedőlt hitelekkel vagy akár a fizetési nehézségekkel küzdő háztartásoknál. Sokszor tapasztaljuk azt, hogy sokan a szürke, fekete gazdaságba menekülnek, mert hogy a jövedelmükből letiltja a végrehajtó a megfelelő részeket, ezzel szemben például a magáncsöd eljárás kezdeményezésekor a végrehajtási eljárások felfüggesztésre kerülnek. Tehát addig ez egy nagy könnyebbé.

– Azt szokták mondani a szakemberek, hogy addig nem kéne eljutni.

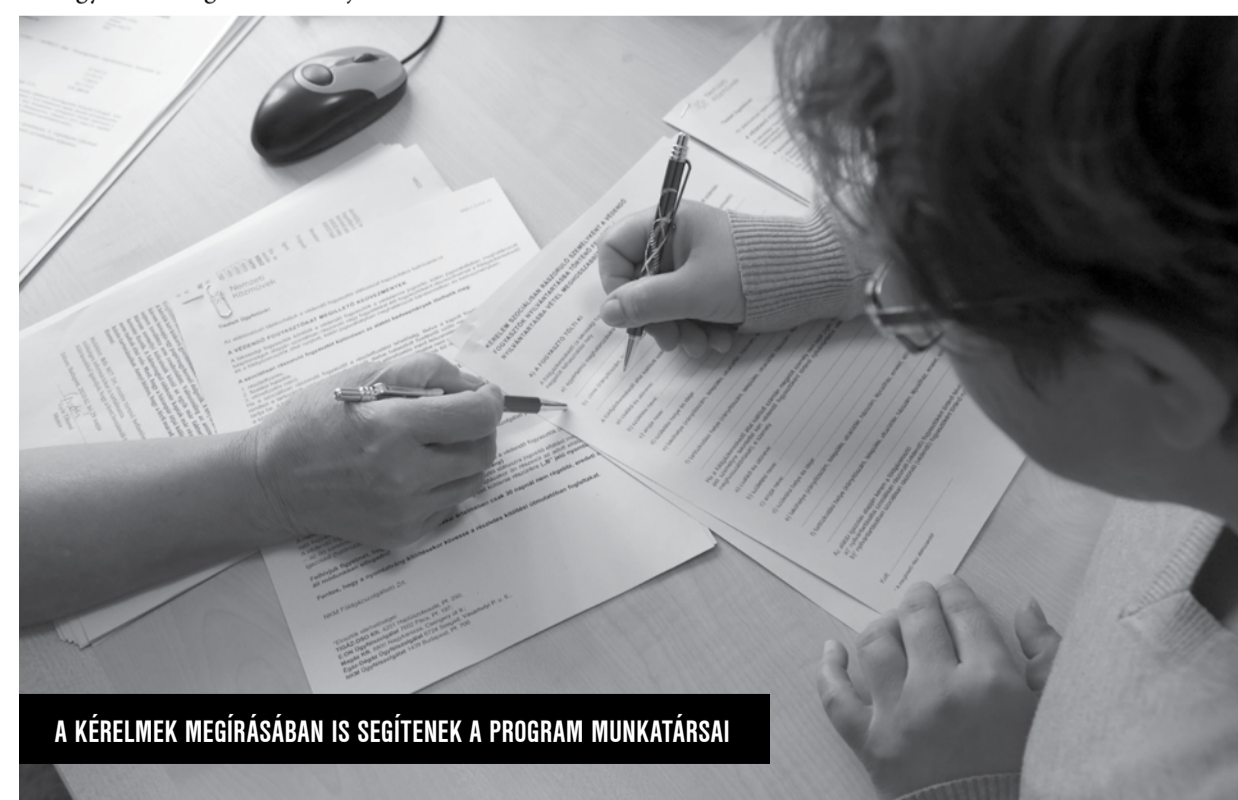
– Hát, ha már valaki ott tart, hogy végrehajtásai vannak, de van egy korlátozott fizetőképessége, akkor mindenképpen érdemes a magáncsöd témában tájékozódni, hogy az ő tartozása és a vagyona aránya megfelel-e. Az a lényeg, hogy a tartozása nagyobb legyen, mint a vagyona. És ez a vidéki Magyarországon nagyon hamar bekövetkezik. Tehát az ingatlanpiac nyüzsgő szegmensein kívül nagyon hamar nagyobb a tartozás, mint, mond-

és akkor még persze vannak feltételek, de ezeket hamar ki lehet pipálni. És ha úgy tűnik, hogy komoly haszonnal jár az adósságrendezési eljárás – ez a magáncsöd hivatalos neve –, akkor én azt gondolnám, hogy mindenképp érdemes végig gondolni a lehetőséget. Ami a könnyebbé, az a nehézsége is, egyszerre kell minden dokumentumot összegyűjteni, oda kell figyelni a határidőkre. De nem egyedül kell végig csinálni, ott a segítség a családi vagyonfelügyelő személyében, ő kontrollálja a folyamatot, sőt, a bírósági eljárási szakaszban ő vezényli az egyeztetést. Az igazi nagy haszna az, hogy 5 éves távlatban, az előkészítéssel együtt 6 éves távlatban, remélhetjük azt, hogy lezárhatjuk az ügyleteinket. Egyszerre lehet mindent elrendezni, amitől nehéznek tűnik első körben, de halkan mondom, hogy azért mi is be tudunk segíteni...

– Azt gondolom, hogy számos ágában igen, viszont kevésbé jól azonosítható. A 2008-as válsághoz egy nagyon komoly hitelválság kapcsolódott, itt Magyarországon különösen, és így ez a problémakör jobban látszott. A pandémia miatti krízishelyzetek ennél sórtabak. Csak azt tudjuk azonosítani, hogy a pandémia a munkahely elvesztését vagy egészségkárosodást okozott, illetve a vállalkozók oldalán, a piac összeszűkülését vagy el lehetetlenülését okozta. Nehezebb ügyfélcsoportokra leszűrni ezt a problémakört. Vagy nagyon célra szabott megoldásokat kellene találni, vagy egy nagyon nyitott megoldás kell, amiben a többféle problémával együtt lehet majd megoldást keresni. Ami fontos, hogy az Európai Unió is keresi a közös megoldásokat. A probléma nagyságát mindenképp jelzi, hogy itt ezzel hosszú távon is komolyan kell foglalkoznunk, hogy akik most megrogytak, ne szoruljanak ki pénzügyi vagy anyagi okok miatt a társadalomból.

– A hiteles program a 2008-as válság után alakult. Csak nagyon röviden a véleményét kérdezem, mert, hogy akkor látta, hogy mi minden történt ezekkel az érzelmi rétegekkel, akikkel a Magyar Máltai Szeretetszolgálat is kapcsolatban van. Ez a mostani pandémiás időszak meg az

A KÉRELMEK MEGÍRÁSÁBAN IS SEGÍTENEK A PROGRAM MUNKATÁRSAI

A SZEMÉLYES KAPCSOLAT FONTOS RÉSE A TANÁCSADÁSNAK

az adott tartozás rendezésére, egyáltalán, hogy áll össze a költségvetésük, mennyi a bevétel, mennyi a kiadás, milyen alternatívák vannak akár ütemezésben, akár megállapodásban, hogy kevesebbet kelljen adott hónapban fizetni. Illetve akár abban, hogy hogyan tudják növelni a bevételeiket, és ebben a bevételnövekedésben elérhető támogatásokra is gondolok, vagy hogy a munkajövedelem kapcsán van-e olyan adókedvezmény adott esetben, amiről nem hallottak, vagy számoljuk ki együtt, hogy most az a jobb, hogy alkalmi munkából él valaki, vagy rendes bejelentett állásában, még úgy is, hogyha a végrehajtó által a fizetése egyharmada, fele le van tiltva. Tehát ezeket a kívülről nézve nagyon egyszerű folyamatokat próbáljuk a háztartások életébe bevenni. De azt látjuk, hogy aki napi szinten küzd azzal, hogy a megmaradt, kevés pénzből hogyan nevelje a gyereket, hogyan fizesse a rezsit, hogyan vegye meg a bérletet hónapról hónapra, neki nagy segítség tud lenni, hogy valaki egyszer egy kockás papír mentén segít ezeket összeállítani.

megegyezhetett volna a bankkal, de ő már az érzelmi teher csökkentése miatt előre menekült, úgymond, és egy albérléssel fizetett, közben ott volt a lakása. És nyilván a gyerekek vagy egy beteg vagy egy öreg szülőnek az ellátása az elsődleges, és emellett sajnos néha rossz pénzügyi döntések születnek. Nagyon-nagyon nehéz jó döntéseket hozni ilyen beszorult helyzetekben, és ahogy mi is mondjuk, mi nem a lakással, hanem a családokkal próbálunk foglalkozni.

– A magáncsöd intézményéről magánszemélyek esetében egy időben sokat beszélünk, aztán valahogy nem lett ez a mainstream része, és nem lett ez gyakori megoldás. Az önkéntes eszköztárban ez is szerepel vagy szerepelhet?

– A mi eszköztárunk az információ, tehát próbáljuk párbeszéd, közös gondolkodással, ahogy mondtam, a családok helyzetét azonosítani és ehhez odavinni a konyhaasztalhoz az alternatív megoldásokat. És ennek az egyik nagy része nyilván az egészség a hitelezőkkel, vagy valami átütémezés,

Úgy és annyian, ahogy éppen voltak

Mátrai Roxána

Majoros Árpád

Vannak helyek, ahonnan az ember nem tud úgy eljönni, ahogyan odaérkezett. Csak csendben ül hazafelé az autóban, és töpreng, hogy a három óra út Budapestig elég lesz-e ahhoz, hogy lélekben is haza érjen. Az én életemben Csenyété az egyik ilyen hely.

Február 23-án fényképeket vittünk a csenyétei családoknak. Az ajándék első pillanatra talán nem hasznos a szegénységben élő emberek számára, az érteke pedig meghatározhatatlan. De nagyon fontosnak tűnik, különösen amióta tudjuk, hogy az ott élő embereknek nincsenek képeik. Sem a gyerekekről, sem a szüleikről, sem a családjukról.

Szám szerint hatvanöt családnak vittünk hatvanöt bekeretezett családi képet Majoros Árpád fotóriporter jövőtől. Övé volt az ötlet, ő készítette és nyomtatta a fotókat. Próbáltuk volna a mosolyokat és a hálás szavakat is számszerűsíteni, de hamar beláttuk, hogy ez lehetetlen.

A fotók 2020 nyarán készültek a Felzárkózó települések program egyik helyszínén, a 380 lakosú településen felújításra váró házak felmérése, dokumentálása kapcsán. A családok, melyek nem zártak el a fényképezőgépre, a saját portájukon szerepelnek a képeken, úgy és annyian, ahogy az adott alkalommal fogadták a Máltai Szeretetszolgálat munkatársait. Kidőlt-bedőlt kerítések, leomló vakolat, narancssárga, lila és zöld színekben pompázó tornákok, frissen teregetett ruhák. A modellek arcán bizalom, huncut vagy szégyenlős mosoly, és persze büszkeség. Egy nehezen szavakba foglalható erő, ami túlmutat a romos házakon, mezítábas, maszasos gyerekeken. Ezt látjuk mi. Ők pedig reményeink szerint azt látják, hogy nem merült nyár óta feledésbe az ígért, maga a fotós hozta el a képeket, mert igenis fontosak egytől egyig, számon tartjuk őket.

A Szeretetszolgálat Biztos Kezdet Gyerekházában láttunk neki a képek rendszerezésének, hogy az utcán végig haladva keresgélés nélkül át tudjuk adni őket minden háznál. A helyi munkatársak segítségével nélkül talán ennél tovább nem is jutunk, ők voltak, akik a képekre ránézve utca-házszám szerint villámgyorsan sorrendbe rendezték nekünk a dobozokba mind a hatvanöt keretes fotót. Igen, gondoltam, valami ilyesmi a jelenlét...

Elindultunk. A tavaszi napsütés kedvezett az akciónak, sokakkal az utcán találoztunk, és hamar falunap hangulat kerekedett, ahol a Virág! Kossuth! Rákóczi! szavakat hallhatta leghangosabban az arra járó. Nem, nem szabadságharc volt készülöben, az utcanévek szerint kerestük elő a dobozokból a képeket.

Nemcsak amiatt töltött el többeket a büszkeség, hogy személyes ajándékok kaptak. A képre nézve megértették a házukba fektetett munka eredményét. Akkor még nem volt megerősítve a gerenda, lefestve a fal, átépítve a tető, de a program keretében rendelkezésükre bocsájtott építőanyagot felhasználva, lám mára mennyi minden átalakult. Volt, aki kérte, hogy készüljön fotó ugyanott, háttérben az azóta felújított házzal.

Egy biciklis és egy gyalogos kislány szegődött idegenvezetőnknek. Keresztünk egy nénit, aki tavaly nyáron még egymaga tartotta rendben a portáját, de olyan szépen, hogy bárkinek becsületére válna. A lánya si-etett végül segítségünkre, elmondta, hogy a néni azóta ágyban fekvő beteg, az ő otthonában találjuk. Kiseb tanakodás után, hogy bemenjünk-e hozzá úgy döntöttünk, hogy szeretnénk vele személyesen is beszélni, megmutatni a képet, hátha erőt merít belőle. Az addigi vidám átadások után a pillanat szívszorító. Hasonló pár perc volt, amikor egy apuka a válásuk óta nem látott fiát látta meg a fotón, amit a falra akasztott. Mi pedig azt láttuk meg, hogy előre nem kiszámítható, hol, kinek és hogyan tudunk többet vagy mást adni, mint ahogy terveztük.

Fiatal lányok szegénylősen mosolyogtak magukat viszontlátva, és pici gyerekek mutogatták egymásnak, hogy nézd, ott a nagypapám, nagynéném meg én, és mint akire nagy kincset bíztak, vitték szüleikhez a képeiket.

Néhány kép a dobozban maradt, a gazdáját sem a háznál, sem az utcán nem találtuk. Úgy terveztük, majd a helyi kollégákat megkérjük, adják át később a családoknak. A Gyerekházánl azonban befutott pár falubeli gyerek, utánunk jöttek. Nyolcan-tizen szó szerint kézbe vették az ügyet. Aki közeli rokonát látta meg a fotón, kérte, hogy hadd vigye el ő maga neki, majd küldetésük fontosságának teljes tudatában indultak a rokonokat megkeresni.

Közben ötödikes lányok faggattak kedvenc színészeinkről, majd mesélték, hogy mik szeretnének lenni, ha nagyok lesznek. Fodrász, cse-csemögondozó... Úgy legyen! Egy nyolcéves kislány sorra vette a maradék hat képet, és sorolta a neveket. Minden képen minden szereplő nevét kapásból tudta. Szerintem sokan vagyunk, akik már jócskán elmúltunk nyolcévesek, de még az utcánkban lakók neveit sem tudnánk felsorolni.

Hazafelé indulva azon gondolkodtam, reggel még azt hittem, mi hozunk ajándékokat Csenyétére. De nem csak hoztunk, viszünk is, hiszen mi is kaptunk valamit. Talán nem is kevesebbet, mint amennyit adni tudtunk.

Ibolya asszony érkezése

ÚJ ÉLET HARMINC ÉV HAJLÉKTALANSÁG UTÁN

Földi Lászlóné közel harminc év hajléktalan lét után egy vidéki ház saját maga által berendezett lakrészébe költözhetett 2020 decemberében. A 64 éves Ibolya asszony talpraállását végig kísérték a Magyar Máltai Szeretetszolgálat szociális munkásai, akik még kenyérkereseti lehetőséghez is juttatták őt, de elsősorban saját akarateréje vitte végig ezen az úton. A beköltözés napján mi is ott voltunk. Radványi Benedek és Kovács Bence riportja.

„1990 óta vagyok hajléktalan” – kezdi mesélni történetét Földi Lászlóné, leánykori nevén Nagy Ibolya, miközben az Údvadsereg Szabadegyház Hajléktalan Nők Átmeneti Szálláshelyéről leendő lakhelyére, Bicskére utazunk. Bő harminc évvel ezelőtt még házasságban élt, volt két gyermeke, lakása, munkahelye a bőrgyárban, majd egyetemi hivatalsegédként dolgozott Debrecenben. Aztán különköltözött a férjétől, később, 2012-ben pedig még nagyobb tragédia érte: 21 éves lánya meghalt egy bal esetben. Magát tette felelőssé, mert ő vette neki az autót. Ekkor kezdett el inni. „Sokáig nem is tudtam erről beszélni, azt hittem, sosem állok fel belőle. Süllyedtem lefele, a lehető legnagyobb mélységéig. Ahol én jártam, ott már nem is föld, hanem víz volt. Bármit megtettem az alkoholért, aztán elúszott a lakásom, a fiammal nem tartom a kapcsolatot, így maradtam, mint az újjam. Egyedül.” Ekkor jött Debrecenből Budapestre – ahogy ő fogalmaz – világot látni. Az utcán élt, de eleinte több helyen is dolgozott, például egy kertészetnél, ám egy idő után már csak újságot árult. A Magyar Máltai Szeretetszolgálat Krisztinavárosi Hajléktalan Centrumába, a Feszty Árpád útra járt fürödni, enni, de aludni szinte sose tért be szállókra, mivel tudta: ittas állapota miatt nem engednék be. „Hosszú éveken át napi szinten ittam, többnyire a részegségig. Sokszor még azt sem tudtam, hova fekszek le. Tíz évig volt egy élettársam, aki aztán hirtelen, 59 éves korában meghalt. Utána megint egyedül maradtam és megint piáltam.”

A fordulópontot egy betegség és az abból fakadó felismerés hozta el, 2017 januárjában. „Kaptam egy tüdőgyulladás, bekerültem a Korányiba, tíz napig bent voltam a kórházban. Na, akkor megijedtem, hogy úgy fogok elpusztulni, mint a patkányok az árokparton. Megijedtem és magamba szálltam: Istenem, még az se lesz, hogy valaki egy pohár vizet adjon nekem.” Talán meglepő, de az elhatározáshoz, hogy talpra álljon, alig kellett több ennél: a mély félelmet kiváltó betegségnél. „Nagyon le voltam gyengülve, kilátástalannak tűnt minden, amire a téli hideg is ráért. Egyik

napról a másikra letettem az italt. A kórházba bejártak hozzám az általam akkor már ismert máltaiak, hoztak például pizzamát, s amikor kijöttem, nagyon sokat segítettek.” Egyre több időt töltött a nappali melegedőkben, éjjeli menedékhelyeken, és kitartását látva felajánlották neki, hogy bekerüljön a XII. kerületi önkormányzat által támogatott rehabilitációs programba.

Sokat számított az is, hogy amikor kérdezték, el tudna-e vállalni valamilyen munkát, egyből igent mondott, s a Szeretetszolgálat egyik intézményében felajánlott takarítói állás sem volt ellenére. Ezzel párhuzamosan sikerült megoldani a lakhatását is, másfél hónapig a Menedékház Alapítvány kamaraerdei éjjeli menedékhelyére járt, majd az Údvadsereg Nyugati térhez közeli szállójára került, ahol csaknem három évig élt egy háromfős szobában. Mindannyiszor, ahogy most is, Pálkás Péter szociális munkás költöztette, aki ezzel végig követte Ibolya asszony történetét: „Néhány éve még a Déli pályaudvar környékén mozgó banda tagja volt, ivott, kéregett, aluljáróban aludt. Óriási kitarítás kellett ahhoz, hogy kiszakadjon ebből a közegekből” – mondja a Máltai Szeretetszolgálat munkatársa. „Tizenegyedik éve vagyok benne a hajléktalanellátásban, és bár minden egyes embernél vannak olyan mozzanatok, amit lehet sikerként értékelni, ez egy mindenki számára érthető siker, és egyben nekem is a legnagyobb.”

Munkája, átmeneti lakhelye tehát már volt Földi Lászlónénak, de elsősorban az alkoholbetegséggel kellett megküzdenie. „Sok mindent el lehet határozni, csak nem mindegy, az ember hogyan éli meg” – fejt ki, még mindig Bicske felé tartva. „Én mindenestre nagyon keservesen éltem meg, borzalmasak voltak az elvonási tünetek, rémálmok is gyötörték, de három-négy hónap után csendesedtek az elvonási tünetek, és hál' Istennek már túl vagyok rajta. Három éve egy kortyot se ittam, de nem is gondolok rá, nem érdekel. Bejártam minden bugyrát, ami miatt most már véletlenül se csábulok el. Nem tudnának annyit ígérni, hogy igyak akár egy kortyot is.”

Rendkívül tudatosan cselekedett: „Ha egyszer is ittas állapotban érkezem vissza a szállóra, azonnal kitesznek, ezért a munkahelyen kívül nem mentem semerre, nehogy a régi ismerősökkel összeakadva újra az ital közelébe kerüljek.” Sokat jelentett számára a máltaiak támogatása, elsősorban az utcai gondozószolgálat és az általa is nagyon kedvelt munkahelyi társaság részéről, miként mondja: „Ezt egyedül nem lehet megcsinálni. Hiába döntöttem én el, hogy változtatok, 61 éves voltam, hát őszintén, ki állt volna szóba velem, hogy munkát adjon? Ha nincsen, aki megfogja az ember kezét, akkor nem megy.” A volánál ülő Pálkás Péter gyorsan közbeveti: „Ez kilencven százalékban Ibolya sikere, elsősorban rajta múlt, hogy most egy saját lakhelyre költözhet, ezt nem szabad elfelejteni. De mondjuk hét százalékot írnék a rehabilitációs programban résztvevő munkatársak javára is.” És hogy mi a maradék három? A mellette ülő másik szociális munkás, Rác Renáta a rehabilitációs program pénzügyi támogatását hozza fel, amiből nemcsak ruhát, cipőt vettek Ibolyának, hanem például a fogsorát is meg tudták csináltatni. A „matek” persze nem feltétlenül pontos így, és abban is megegyezünk: az egész valószínűleg nem működött volna valamelyik pillér megléte nélkül. Ibolya asszony három hónapot dolgozott közfoglalkoztatotként, utána véglegesítették, így 2017 szeptemberétől bejelentett állása van. Munkakörét tekintve higiéniai szakasszisztens a Magyar Máltai Szeretetszolgálat Hajléktalan Lábadozójában, vagyis takarít, mos és besegít a betegek gondozásába, viszi nekik az ételt. A Batthyány téri intézményben nagyon szeretik, az állása stabil, ami a tartós

lakhatás lehetőségét is nagyban elősegítette. „Mégfogtam az Isten lábát azzal, hogy olyan munkahelyen dolgozom, ahol jól érzem magam” – vallja. Tizenkét órás műszakokba van beosztva, és bár rövidesen nyugdíjba mehet, az után is folytatná a munkát. Tudatos és célratörő szemléletmódját mutatja az is, hogy a fizetésének egy jó részét félre tudta tenni. „Nem titok,

nincs semmi csinnadratta, minden a maga szép, de egyszerű módján történik.

A bicskei kertés házát annak külföldön élő tulajdonosa bízta rá a Máltai Szeretetszolgálatra, így valósulhatott meg benne már többek szociális lakhatása is. A nemrég megüresedett szobát, ahová Ibolya most beköltözött, a két szociális munkás – illetve

egy millió-kétszáz ezer forintot raktam össze. Úgy, hogy közben vettem magamnak aranygyűrűket, nyakláncot, fülbevalót. Hit, remény, szeretet” – mutatja a szimbólumok jelentését a nyakláncán. De horvátországi nyaralásra is eljutott. Hozzáteszi: „Addig úgyse halok meg, míg el nem jutok Párizsba. Sose voltam nyugati világ- városban, s oda mindenképpen el szeretnék menni.” És bár azt mondja, ez esze ágába sem jutott még, amikor eldöntötte, hogy felhagy az alkoholfogyasztással, de az ilyen célok megfogalmazásán keresztül is érződik rajta az eltökéltség, ami vitte előre. „Lépcsőzetesen haladtam. Előbb a szálló, a munkahely, aztán gyűlt a pénzem, vettem aranyakat, láttam a tengert, most meg itt van a korona az egészen: megkaptam ezt a lakást, amit én rendezhetek be. Itt fogok lakni, itt fogok élni” – mondja büszkén.

Percekkel később meg is érkezünk Bicskére, kiszállunk, nyílik a kapu, majd a csomagtartó, s elkezdünk bepakolni. Felemelő pillanatok ezek, bár ezt egy külső szem nem érzékelheti,

részint a rehabilitációs program anyagi támogatásának – segítségével rendezik be. Az elmúlt napokban a Szeretetszolgálat finanszírozásában parkettázták és kifestettek, helyére kerül a függöny, de Ibolya büszkén mutat a plafon felé is: „A csillárt én vettem”. Pontosan látja ő is, hogy bár 2017-es munkába állása óta sokat kellett várjon az önálló lakhatásra, hatalmas lépés, hogy itt lehet. „Nagy dolog, hogy van egy biztos hely, amiért megdolgoztam, s olyan, amilyennek én szeretném.” Természetesen ettől még nem válik a tulajdonává az ingatlan, kell is érte fizetnie, de állítja: szeretne hosszú ideig itt lakni.

„1990 óta vagyok hajléktalan” – így kezdte mesélni történetét Ibolya asszony. A kipakolás végén azzal fordulok felé, hogy ez legkésőbb mostantól nem igaz. „Valóban, már nem érzem annak magam. Hogy mióta? Erre konkrétan nem tudok válaszolni, az egész egy folyamat volt. Nagyon boldog vagyok, hogy itt lehetek, hát hogyne lennék, még hetekkel ezelőtt is hihetetlennek tűnt az egész.”

